

Obsah

ÚVOD: „ARCHEOLOGIE PŘED ARCHEOLOGII“	7
1. ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKY V OBDOBÍ STŘEDOVĚKU (12.–15. STOLETÍ)	9
1.1. Zrození zájmu o nejstarší minulost ve středověké střední Evropě	9
1.2. Archeologický zájem v pozdně středověké střední Evropě	11
1.3. Kosmova kronika: hradiště a mohyly	15
1.4. Zprávy o archeologických lokalitách z Čech vrcholného středověku	20
1.4.1. Památky movité: mince	21
1.4.2. Památky nemovité: hradiště	21
2. ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKY V OBDOBÍ RENESANCE (OD 16. STOLETÍ DO TŘICETILETÉ VÁLKY)	24
2.1. Renesanční zájem o dávnověk Evropy, zejména střední	24
2.2. Památky dávnověku v praxi	26
2.3. Počátky archeologické práce	31
2.4. Města a hrady pohanských Čechů: Hájek z Libočan a další kronikáři	37
2.5. Německá montanistická sféra v Krušnohoří: Agricola, Mathesius	44
2.6. Archeologické prameny: lokality a nálezy	47
2.6.1. Památky nemovité (povrchová zjištění)	47
2.6.2. Památky movité (nálezy v zemi)	53
2.7. Nejstarší dějiny země a národa v zrcadle renesančních spisů	55
3. ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKY V OBDOBÍ BAROKA (OD TŘICETILETÉ VÁLKY DO POLOVINY 18. STOLETÍ)	61
3.1. Středoevropské starožitnictví v renesanční tradici	61
3.2. Balbín: nálezy jako kuriozity	62
3.3. Vogt: pokračující linie barokní učenosti	68
3.4. Beckovský: kronikářství v Hájkových stopách	69
3.5. Kronikáři a Ptolemaiova mapa	71
3.6. Barokní starožitníci v terénu	73
3.6.1. Hledání hrobů významných osobností	73
3.6.2. Opevněná místa	75
4. POČÁTKY ARCHEOLOGIE V OBDOBÍ STŘEDOEVROPSKÉHO OSVÍCENSTVÍ (2. POLOVINA 18. STOLETÍ)	78
4.1. Gelasius Dobner: zúctování s kronikářskou tradicí	80
4.2. Podmokly: úloha mincovních nálezů v počátcích české archeologie	83
4.3. Biener z Bienenberka: první skutečný archeolog	90
4.3.1. Život	90
4.3.2. Historická práce	91
4.3.3. Archeologická činnost – počátky	93
4.3.4. Archeologická činnost – vrchol	94
4.3.5. Archeologická činnost – závěr	96
4.3.6. Archeologické spisy	97
4.3.7. Archeologická sbírka	101
4.3.8. Význam	103
4.4. Josef Dobrovský: od starožitnictví směrem k archeologické vědě	104
4.4.1. Hořín	106
4.4.2. Ječovice	109
4.4.3. Cesta na sever	109
4.4.4. Lochovice-Kočvary	112

4.4.5. Košenice a Brody.....	117
4.5. Další zájemci o nejstarší minulost v osvícenském období.....	119
5. CESTA UČENCŮ OSVÍCENSKÉ DOBY K POROZUMĚNÍ VÝPOVĚDI NÁLEZŮ.....	126
5.1. Předpoklady archeologické práce.....	126
5.2. Archeologie v užším smyslu a její prameny.....	135
5.2.1. Sídlištní formy.....	136
5.2.2. Hroby.....	137
5.2.3. Movité archeologické nálezy.....	139
5.3. Interpretace: názory na „pohanskou“ společnost a její kulturu.....	141
5.3.1. Bienenberk a etnoarcheologický potenciál nálezového fondu.....	141
5.3.2. Dobrovský a úloha pohřebního ritu v etnoarcheologických úvahách.....	144
5.3.3. Chronologické pokusy osvícenského období.....	147
5.3.4. Pravěká společnost: od biblického k etnografickému modelu.....	149
6. ZÁVĚR: STAV ČESKÉ ARCHEOLOGIE NA PRAHU ROMANTICKÉ EPOCHY.....	157
7. BIBLIOGRAFIE.....	162
7.1. Literatura dokladová do roku 1800.....	162
7.1.1. Dobové publikace a prameny (Čechy).....	166
7.1.2. Dobové publikace a prameny (ostatní).....	168
7.2. Literatura výkladová od roku 1800 – zpracování.....	180
Seznam zkratk institucí a časopisů.....	181
TEXTOVÉ PŘÍLOHY.....	181
Příloha 1 – Johannes Victoriensis: Liber certarum historiarum.....	181
Příloha 2 – Hilarius Litoměřický: Historia civitatis Plznensis.....	182
Příloha 3 – Collinus z Chotěřiny, M. – Mitis, T. – Handschius, J. (edd.): Farrago quarta poematum.....	183
Příloha 4 – Johannes Mathesius: Sarepta oder Bergpostill.....	183
Příloha 5 – Bohuslav Balbín: Miscellanea historica, Liber I.....	183
Příloha 6 – Bohuslav Balbín: Miscellanea historica, Liber II, Liber III.....	184
Příloha 7 – Petr Kašpar Světecký (Swietecky): Historische Nachrichten II.....	184
Příloha 8 – Karl Joseph Biener von Bienenberg: Schreiben des Hr. von B*** Liebhabers der Alterthümer, an den Verfasser der chronologischen Geschichte Böhmens, die in Böhmen gefundenen Aschenkrüge (Urnas) betreffend.....	184
Příloha 9 – Karl Joseph Biener von Bienenberg: Versuch über einige merkwürdige Alterthümer im Königreich Böhmen. Erstes Stuck.....	187
Příloha 10 – Karl Joseph Biener von Bienenberg: Versuch über einige merkwürdige Alterthümer im Königreich Böhmen. Zweytes Stuck.....	188
Příloha 11 – Karl Joseph Biener von Bienenberg: Versuch über einige merkwürdige Alterthümer im Königreich Böhmen. Drittes Stuck.....	195
Příloha 12 – František Jan Vavák: Paměti.....	202
Příloha 13 – František Martin Pelcl: Nová kronika česká.....	202
Příloha 14 – Anonym (J. A von Riegger): Ein neu entdecktes Alterthum.....	204
Příloha 15 – Anonym (J. A von Riegger): Ein aufgefundenes Alterthum.....	204
Příloha 16 – Joseph Anton von Riegger – Josef Leopold Wander: Kleiner Beytrag zu den Alterthümern Böhmens.....	205
Příloha 17 – Joseph Dobrowsky: Ueber die Begräbnissart der alten Slawen überhaupt, und der Böhmen insbesondere.....	208
Příloha 18 – Joseph Dobrowsky: Litterarische Nachrichten von einer auf Veranlassung der k. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften im Jahre 1792 unternommenen Reise nach Schweden und Russland.....	210
Příloha 19 – Johann Hyacinth Arnold – Joseph Dobrowsky: Nachricht von einigen in Böhmen entdeckten heidnischen Grabhügeln.....	211
Příloha 20 – Bernard Antonín Veršauer, list Josefu Dobrovskému.....	217
CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ V ČECHÁCH DO ROKU 1800.....	218
REJSTRÍK OSOBNÍCH JMEN.....	221
ZUSAMMENFASSUNG.....	225